

HERSTEL VAN DE OLIEPRIJS, VERDER MET DE ENERGIETRANSITIE

Aan het eind van 2017 zagen we bij veel bedrijven in de procesindustrie volop tekenen van herstel. De olieprijs is weer wat gestegen. Ook de aandelen van de meeste bedrijven in onze sector presteerden in het afgelopen jaar vaak beter dan de indexen. Het CBS meldt weer een toename van de omzet in de sector en een positieve investeringsverwachting voor 2018. Dat neemt niet weg dat velen in de keten het nog moeilijk hebben. Ook EPC bedrijven moeten leunen op het aantrekken van de economie buiten de olie- en gassector.

Het lijkt erop dat de tijd van lage olieprijsen en daarmee samenhangende investeringsniveaus achter de rug is. Dit betekent voor veel bedrijven dat zij zich weer kunnen richten op de langere termijn en de voorbereiding op de aankomende energietransitie. Binnen NAP schenken we hier het komende jaar veel aandacht aan. We gaan hiervoor de ontwikkelingen binnen de gehele keten volgen en spelen hier op in tijdens onze contactbijeenkomsten.

De NAP bijeenkomsten werden ook dit jaar weer goed bezocht door deelnemers uit de hele keten. In het begin van het jaar hebben we aandacht besteed aan vernieuwing met een avond over innovatie en met de door

Young NAP georganiseerde 'Café 2040'-bijeenkomst. Dit is een bijeenkomst waarbij de aanwezigen werden uitgedaagd om wat verder in de toekomst te kijken. Bij de sessie over 'Big Data' en 'Process Safety' heb ik een zeer betrokken en interactieve discussie gezien. Daarbij werd duidelijk dat dit onderwerpen zijn die in de keten aanspreken.

Het bestuur evalueerde de verschillende activiteiten binnen NAP. Zij kwam tot de conclusie dat de 'Special Interest Groups' en 'Studium Generale' in het algemeen goed lopen en veel waardering krijgen. Er zijn een paar activiteiten die extra aandacht nodig hebben. We bekijken of hier een nieuwe impuls gewenst is. De SG bijeenkomsten over Big Data genereren veel enthousiasme. Het doet me dan ook genoeg om te zien dat er op korte termijn een nieuwe Special Interest Group rondom dit onderwerp wordt gevormd.

Ook onze NAP-professor Hans Bakker heeft wederom van zich laten horen. Hij verzorgde de cursus 'management of engineering projects' en leidde diverse promovendi op. Daarnaast zette hij in 2017 een MOOC (Massive Open Online Course) over project management op. Hiervoor schreven zich opnieuw vele duizenden deelnemers in.

Frank van Ewijk, voorzitter

De overeenkomst voor de leerstoel is intussen verlengd en er zijn ook voldoende sponsoren om een nieuw boek uit te gaan geven. Dit boek wordt gebruikt in het mastergedeelte van de opleiding aan de TU Delft.

Op bestuurlijk gebied namen we afscheid van Karel Horn (FrieslandCampina). Hij geniet na een lange NAP betrokkenheid van zijn welverdiende pensioen. Hij is opgevolgd door Edgar Leenen van Vopak. Ook in de Programmaraad hebben we aan aantal nieuwe mensen mogen begroeten.

De basis van NAP wordt nog steeds gevormd door een netwerk van professionals die gezamenlijk leren van wat er in de keten gebeurt en verandert. Ook in het komende jaar hopen we dit netwerken weer te faciliteren en veel nieuwe links te creëren.

Ik zie u graag terug op één van de contactbijeenkomsten of bij één van onze andere themabijeenkomsten in 2018!

Frank van Ewijk, voorzitter NAP

NAP contactbijeenkomst Houten

BESTUUR

Het Bestuur van NAP bestaat uit acht leden. Zij werden bijgestaan door een Programmaraad (vijftien leden). Het Bestuur bestuurdde en de Programmaraad leverde input en resources in kind voor het Programma Innovatie.

Het Bestuur is verantwoordelijk voor de operationele activiteiten van NAP. In 2017 vergaderde het Bestuur eenmaal per maand, afwisselend telefonisch en face-to-face. Op 31 december 2017 bestond het Bestuur uit de volgende leden:

Bestuur per 31 december 2016

ir. F.H.G. van Ewijk (Shell)
ir. M.A.L.E. Vossen (Tebodin),
penningmeester
ing. H. Bellinga MSc. (Advitec)
dr. ir. F.H.A.M. van den Boomen (DSM)
ing. H.M. Bouwmeester
(Invert Robotics)
ir. E.J. Leenen (Vopak)
ing. J.W.M. Remmerswaal
(Bronswerk Heat Transfer)
ing. W. Tange (ENGIE)

AFSCHEID KAREL HORN

Op 9 november 2017 trad Karel Horn (FrieslandCampina) af als bestuurslid bij NAP. Karel was voor NAP een belangrijke versterking van de Owner groep in de food sector van de procesindustrie. Hij leverde vanaf 2012 een zeer waardevolle bijdrage aan het bestuur. Karel zette zich op vele manieren en met veel deskundigheid in voor NAP. Hij had een hele brede interesse en hart voor de keten. Naast het reguliere bestuurswerk, leidde dit tot het uitwerken van topics zoals Big Data en Innovatie in een Studium Generale, workshop of contactbijeenkomst.

Naast NAP bestuurslid, was Karel voorzitter van het bestuur van de Leerstoel Management of Engineering Projects aan de TU Delft. Ook daar is zijn inbreng zeer gewaardeerd. Onder Karel's voorzitterschap heeft de leerstoel zich verder ontwikkeld, komt er na het eerste, een tweede MEP boek aan en staat de Stichting er goed voor.

Afscheid Karel Horn

Karel trad af als bestuurslid om te gaan genieten van zijn welverdiende pensioen. Het voorzitterschap van de Leerstoel wordt door Frank van den Boomen (DSM/bestuurslid NAP) overgenomen. Edgar Leenen (Vopak) neemt in het bestuur zijn plaats over.

Projectbezoek Programmaraad

In 2017 bracht de Programmaraad een bezoek aan "Project A9 Gaasperdammerweg" in Amsterdam, onderdeel van het programma "Weguitbreiding Schiphol-Amsterdam-Almere" van Rijkswaterstaat (RWS).

Projectbezoek A9/Gaasperdammerweg

Op de A9 tussen de knooppunten Holendrecht en Diemen, de Gaasperdammerweg, komen extra rijstroken en een tunnel. Het doel: een vlottere verkeersdoorstroming. Op de tunnel wordt een park aangelegd. Grote uitdagingen bij een dergelijk project zijn de communicatie, de complexe logistiek en relatie met de diverse stakeholders.

Om het wederzijds leren te bevorderen, wisselde de programmaraad hun observaties van het projectbezoek in een interessante discussie met de directie van het project uit.

De Programmaraad heeft zich laten inspireren door de wijze waarop RWS een dergelijk project in een complex speelveld vorm geeft.

PROGRAMMARAAD

De Programmaraad kwam viermaal bijeen voorafgaand aan de NAP contactbijeenkomsten.

De volgende Programmaraadleden traden in 2017 af:

W.A. Boon (Fluor)
S. Coppinga (Avebe)
ir. J. Koning (ISPT)
E.J. Leenen MSc (Vopak) toegetreden tot het bestuur

Na een milde ballotage traden toe:
R. Bakker (FrieslandCampina)
B. Kuehne (Jacobs)
J. Parmentier (Fluor)

Programmaraad per 31 december 2017

R. Bakker (FrieslandCampina)
H.A.J. Boerboom (AkzoNobel)
M. Erades (CB&I)
M. Geerars (Stork)
Dr. E. Hilhorst (Hogeschool Utrecht)
ir. E. Linnert (Hofstetter)
B. Kuehne (Jacobs)
B.H. van Meel (ABB)
J. Parmentier (Fluor)
ing. J. Reijntjes (Croonwolter&dros)
R. de Roos MSc (RHDHV)
A. Ruitenbeek (Tata Steel)
ir. M.J.J. Scheepers (ECN)
ir. N. de Wolff (Huntsmann)

CONTACTBIJENKOMSTEN

In 2017 konden de NAP deelnemers elkaar treffen op vier contactbijeenkomsten. Het format van deze netwerkbijeenkomsten bestond uit een borrel gevolgd door een diner met één of meer dinner lectures en een discussie. Het aantal deelnemers varieerde van 60 tot 85 personen.

2 februari 2017

'NAP World Café Industrie 2040'
met medewerking van NAP Young Professionals

18 mei 2017

'Entrepreneurship: where and how to invest?'
met medewerking van Edgar Leenen (Vopak) en Paul Althuis (TU Delft)

14 september 2017

'De kracht van process safety'
met medewerking van Tijs Koerts (Koerts Consultancy), Nils Bosma (Shell)/Ton Jansen (RWS)

9 november 2017

'Ontdekkingsreis in Big Data'
met medewerking van Youssef el Bouhassani (LINK Data Science) en Paul Rooijmans (Lynxx)

PROGRAMMA'S EN SPECIAL INTEREST GROUPS

De activiteiten van NAP waren in 2017 ondergebracht in twee programma's gericht op **Innovatie en Production Assets**.

Het **Programma Innovatie** heeft als doel innovatie te stimuleren door partijen in de procesindustrie bij elkaar te brengen en op zoek te gaan naar best practices voor succesvolle samenwerking tussen partijen.

Met het **Programma Production Assets** levert NAP een bijdrage aan de continue verbetering van de concurrentiepositie van de production assets in de Nederlandse procesindustrie. Het programma Production Assets draait al een hele tijd. In die periode werden heel wat resultaten behaald. Denk aan white papers tot meer recentelijk de oprichting van een aantal SIG's. De SIG's Project Management, Sustainability en Process Safety draaien intussen volledig zelfstandig met steun van een aantal leden van het PA team en het bestuur. Besloten is om het Production Assets team op te heffen.

Programma Innovatie

De belofte om ook in 2017 verder te gaan met Studium Generale is ingelost. Op 6 april was er een drukbezochte Big Data bijeenkomst met sprekers uit de praktijk. De enthousiaste reacties van aanwezigen en de passie voor het onderwerp, brachten Femke de Jager op het idee om de kennismaking met Big Data concreet te maken.

Op 4 en 10 mei startte de eerste NAP Big Data opleiding. Onder leiding van trainer Youssef El Bouhassani stoeiden deelnemers met gegevens en leerden zij hoe zij een algoritme moeten maken en testen. Daarna gingen ze onder begeleiding zelf aan de slag met het maken van de code. Voor vele aanwezigen een eye opener. Er was verbazing over de beschikbare open source gereedschappen. Gezien de reacties besloot de organisatie ter plekke om op 29 juni een derde trainingsavond te organiseren. Tijdens deze avond gingen de deelnemers aan de slag met een data set van Tata Steel om zo de mogelijkheden van Big Data te ervaren.

Uiteindelijk leidden alle enthousiaste reacties en de inzet van Femke de Jager tot de oprichting van de SIG Big Data die in 2018 van start gaat.

Als spin-off van deze activiteiten, vulde het programma innovatie de contactbijeenkomst van 9 november in. Daar gaf Youssef El Bouhassani van LINK-Datascience in een half uur een wervend en inspirerend college over Big Data. Vragen die aan bod

NAP contactbijeenkomst Houten

kwamen: Wat is Big Data en hoe werkt het? Daarna gaf Paul Rooijmans van LYNXX inzicht in de kracht en toepassing van Big Data bij de OV-chipkaart en zette hij iedereen aan het denken door te laten zien hoeveel data wij onbewust delen via onze telefoon.

Studium Generale staat ook in 2018 weer op de agenda. Helaas zonder de inspirerende inzet van Karel Horn die wegens zijn pensioen afscheid nam van NAP. Dit neemt niet weg dat de NAP-leden ook nu weer een innovatief onderwerp mogen verwachten dat ons allemaal raakt.

SIG Sustainability

Terugkijkend op 2017 heeft de SIG Sustainability een dynamisch jaar achter de rug. Bij alle leden is duurzaamheid hoger op de agenda komen te staan. Hiervoor is een aantal oorzaken aan te wijzen. In de eerste plaats zijn dit de aardbevingen in Groningen. Daarnaast is dit de innovatiekracht die is ontstaan op het gebied van circulaire economie in Nederland (Transitie agenda's circulaire economie). De herstellende economie en het belang om duurzaam te groeien, leidden er toe dat de duurzaamheid-specialisten van de SIG nauwelijks tijd konden vinden om bij elkaar te komen.

Afgelopen jaar is aan de NAP leden gevraagd welke rol zij zien voor de SIG Sustainability. Er blijkt onder de leden zeker nog behoefte aan de masterclasses en workshops. De leden vinden dat kennis over effectieve en efficiënte technieken op deze manier gedeeld en verspreid moet worden. Begin van het jaar heeft Yvonne van Delft (Innovation Manager Liquid Separation & Conversion bij ECN) in de NAP contactbijeenkomst laten zien welke methoden er zijn om de industrie te elektrificeren en hoe lastig dit is. Dit sluit mooi aan bij de focus van alle leden om los te komen van Gronings gas, mede op dringend verzoek van Minister Wiebes. Hij heeft alle grote gasverbruikers een brief gestuurd waarin hij hen vraagt met een plan te komen om van het Gronings gas af te schakelen. Een pittige uit-

daging waarvoor samenwerking binnen de SIG nodig is. Wij zijn dan ook verheugd over de nieuwe leden die zich voor de SIG hebben aangemeld. Wij gaan ons in 2018 richten op workshops en Masterclasses voor een concurrerende procesindustrie in Nederland.

SIG Project Management

Kennis en ervaring delen is waar de SIG PM voor staat. Deze SIG bestaat uit een groep van drukbezette maar gemotiveerde projectmanagers die actief bezig zijn met projectmanagement. Voor alle leden is de vrijdagmiddag bijeenkomst viermaal per jaar een moment om even te reflecteren en eigen ervaringen te spiegelen met die van andere actieve projectmanagers. Het programma is divers en komt voort uit de praktijk.

De eerste bijeenkomst op 27 januari was een extra sessie en had een bijzonder karakter. Peter Storm (Kennisenco) gebruikte de SIG voor het testen van een nieuwe Masterclass met de titel: Building Agile, Competitive, Reliable & Innovative Teams. Een mooie interactieve en geslaagde bijeenkomst, waarbij inhoud en didactiek gezamenlijk aangescherpt werden. Er was onder de deelnemers veel waardering voor Peter Storm.

De bijeenkomst van 17 maart stond in het teken van de probabilistische aanpak. Fedde Tolman (KOAC-NPC) en Marcel Pieters (MPPL) gaven uitleg over probabilistisch plannen en Robert de Vries (Stork) behandelde de probabilistische risicoanalyse. In een energieke uitwisseling van gezichtspunten en stellingen, was er voor alle deelnemers weer veel te halen. De bijeenkomst bracht de deelnemers ook de nodige praktijkervaring en was daarnaast een mooi voorbeeld van de gezonde band tussen NAP en DACE.

Een onderwerp dat altijd actueel blijft, is de staffing van projecten. De impact van de wet- en regelgeving bij de uitvoering van kleine en ook grote projecten, kwam tijdens de bijeenkomst van 16 juni aan de orde.

Herman den Boeft (Ardee) gaf een toelichting op de ontwikkelingen door de jaren heen van de thema's: medewerkers in eigen dienst of in de "flexibele schil" en de huidige wet- en regelgeving voor onder andere ZZP'ers, detachering en "agency staff". Aangezien "people are key", is het voor de projectmanager ook belangrijk om te weten wat er speelt op dit vlak en welke consequenties dit uitgangspunt heeft of kan hebben binnen projecten.

Het thema van de bijeenkomst op 29 september was de project set-up. De volgende invalshoeken werden belicht: Owner / Operator perspective door Henk Boerboom (AkzoNobel), Engineering Contractor perspective door Frank den Hartog (Fluor) en tenslotte Construction Contractor perspective door Jan-Bart Van Duinen (Stork). Drie werelden die elkaar steeds ontmoeten. Leerzaam en goed om te zien hoe het perspectief de positie bepaalt en welke accenten belangrijk zijn.

Op 1 december werd de SIG PM jaar afgesloten met een altijd actueel thema: productivity in projects. Wouter Dillmann (PhD TUDelft) gaf inzage in zijn onderzoek en onderbouwde zijn analyses met aansprekende gegevens uit de praktijk en opende de ogen met het Industry perspective. Frank den Hartog (Fluor) belichtte het Engineering perspective. Hij deed verslag van de onderzoeken in lopende projecten en gaf een eerste inkijk in de resultaten. Als laatste de blik van de contractor door Kees van der Stelt (VisserSmit Hanab). Hij deelde zijn inzichten en vuistregels en maakte de theorie tastbaar en toepasbaar.

Gezamenlijk sloot de SIG het jaar af met de constatering dat deze open uitwisselingen gericht op leren van en met elkaar ook in 2018 weer een mooi platform bieden voor contact, vragen en antwoorden van gelijkgestemde vakgenoten. Voor actieve projectmanagers, is het altijd mogelijk om zich aan te sluiten bij de SIG PM.

SIG Process Safety

SIG Process Safety goed op weg!

Met deze titel presenteerde de SIG Process Safety zich in Houten tijdens de NAP netwerkbijsamenkomst in het najaar van 2017. Procesveiligheid gaat over het beheersen van processen met gevaarlijke chemicaliën. Dit is niet altijd eenvoudig. Ook de publieke opinie over het ongewenst vrijkomen van chemicaliën, wordt alsnog kritischer. Zowel het belang en de interesse in de SIG groeit daarom nog steeds. Dit heeft al geleid tot de aanmelding van verschillende nieuwe leden.

Afgelopen jaar werd als eerste besproken hoe een HAZOP process safety studie effectief kan worden uitgevoerd. Dit leverde een korte best practice leaflet op. Diverse valkuilen en belangrijke aspecten zijn besproken en staan in deze leaflet beschreven. Hiermee zijn de deelnemers in staat om hun eigen praktijk te benchmarken.

Daarnaast zijn er bezoeken geweest bij bedrijven: in het zuiden bij OCI Nitrogen op het Chemelot terrein en in het noorden bij TATA steel in Velsen-Noord. De ervaringen en confrontatie met de werkelijkheid op deze locaties bleken zeer leerzaam. Ook hechtten de deelnemers veel waarde aan het delen van lessen van incidenten. Dit jaar gaat de SIG verder met een verdieping in Management of Change en brengt al in maart een bezoek aan Shell Moerdijk.

De SIG Process Safety op bezoek bij OCI Nitrogen

SIG Big Data

De Studium Generale "Big Data, Groot inzicht?", de tweede Studium Generale "Big Data" en de "NAP Workshop Big Data, Science en Machine Learning", waren een groot succes. Hieruit blijkt dat er onder de deelnemers ook veel belangstelling en interesse is voor het onderwerp Big Data.

Zoals is aangekondigd op de laatste NAP contactbijsamenkomst, wil NAP daarom graag een Special Interest Group Big Data oprichten. Hierin gaan deelnemers hun kennis en ervaringen delen. In een besloten

omgeving kan men met collega's uit het vak onderwerpen, best practices of nieuwe ontwikkelingen op een gestructureerde manier bespreken. Femke de Jager heeft jarenlange ervaring met Big Data en gaat richting geven aan deze SIG, zoals ze dat ook gedaan heeft bij de Studium Generale en de workshops.

Na de bekendmaking van de oprichting in december 2017 en de oproep om deel te nemen aan de SIG, meldden zich al snel 25 deelnemers aan. Het belooft voor de SIG Big Data een interessant jaar te worden.

NAP Young Professionals

'NAP Young Professionals' (NAP YP) is sinds 2016 een interactief platform met leeftijd- en carrièregenoten (tussen ca 25 en 35 jaar) uit de keten. Leden van de NAP YP willen zichzelf persoonlijk, professional en als participant (3 P's) kunnen ontwikkelen. De deelnemers zijn nieuwsgierig, hebben een hoge groeipotentie en zijn communicatief vaardig.

De missie van NAP YP is de nieuwe generatie versneld te introduceren in de proces industrieketen en in het NAP Netwerk. Activiteiten bestaan onder meer uit interactieve workshops, bedrijfsbezoeken, intervisie en het leren van 'early adaptors' en senior managers uit de keten.

Aan de hand van de output van de brainstormsessies in 2016, stelde de groep een Roadmap samen waar zij over vijf jaar wil staan.

NAP Young Professionals

In het eerste jaar ging de aandacht uit naar onderlinge integratie (informeel) en kennismaking met bedrijven binnen de NAP YP (iets formeler).

Het NAP World Café Industrie 2040, de eerste NAP contactbijsamenkomst van 2017, werd georganiseerd door de NAP Young Professionals. Inzet was het verhelderen van de verwachtingen voor de industrie in 2040. Dit leverde een energievolle setting op met veel dialoog en discussie over de verwachte technologische trends op het gebied van: Energietransitie, Digitalisering, Leven & Werk en Bedrijfsstructuur in de komende decennia.

NAP Young Professionals

Ook dit jaar vonden er vier NAP YP evenementen plaats met een mix van inhoudelijke en sociale activiteiten. Elk evenement werd door een aparte subgroep van NAP YP'ers georganiseerd. In 2017 bezocht NAP YP de volgende bedrijven: ECN in Petten, FrieslandCampina Cheese Factory in Workum, RHDHV Amersfoort en Shell in Amsterdam. Vanaf het najaar wordt er meer gestuurd op persoonlijke ontwikkeling. Dit komt dan ook terug in het programma en bij de bedrijfsbezoeken.

Eind 2017 startte het buddy en mentorschapstraject (coaching) met senior NAP leden.

LEERSTOEL Management of Engineering Projects (MEP)

Sponsors uit de NAP-keten houden al 25 jaar de leerstoel MEP aan TU Delft in stand.

In 2017 slaagde prof. dr. Hans L.M. Bakker erin om NWO funding te verwerven voor een onderzoeksproject dat vier jaar gaat lopen. Mede hierdoor wordt zijn aanstelling als hoogleraar aan de TU Delft verlengd tot 2021. Bij de TU Delft werkt 'NAP professor' Hans Bakker samen met CiTG professor Marcel Hertogh (Integraal Ontwerp en Beheer) aan het onderwijs en onderzoek van management van complexe projecten en Fit-for-purpose projectmanagement.

Leonie Koops verdedigde met succes het inmiddels vierde manuscript dat is samengesteld onder supervisie van de leerstoel. Dit manuscript heeft als titel: "Creating Public Value". Bovendien is er een groot aantal cursussen projectmanagement ontworpen en gegeven. In de afgelopen elf jaar studeerden al meer dan 80 graduates af.

Eind december waren al circa 1500 exemplaren verkocht van het boek 'Management of Engineering Projects - People are Key'. Daarnaast startten de voorbereidingen op een nieuw boek dat wordt opgenomen in het masterprogramma van de TU Delft. Het boek, met de titel "Projects and People - Mastering succes", wordt eind 2018 verwacht.

Het afgelopen jaar is er weer een Massive Open Online Course (MOOC) via het internet aangeboden. Met als onderwerp "Manage-

ment of Engineering Projects: preparing for success". Het succes van de training was opnieuw groot. De opdrachten in groepsverband, peer reviews en wekelijkse quizzes om zo de opgedane kennis te toetsen, leidden tot meer dan 7.000 inschrijvingen.

Een leerstoel kan slechts voortbestaan en groeien als onderzoek en onderwijs op een pakkende wijze gecombineerd worden.

In juni 2017 verzorgde prof. Hans Bakker de vijfdaagse cursus "Management of Engineering Projects" met 25 ingenieurs, jonge medewerkers van de sponsors van de Leerstoel MEP.

Eind 2017 nam het bestuur van de Stichting Leerstoel MEP, afscheid van haar voorzitter Karel Horn (FrieslandCampina). Hij gaat van een welverdiend pensioen genieten. Het bestuur is Karel zeer dankbaar voor de inspirerende en constructieve wijze waarop hij leiding heeft gegeven aan de Stichting Leerstoel MEP. Karel is opgevolgd door Frank van den Boomen (DSM), tevens bestuurslid van NAP.

Op 31 december 2017 bestond het bestuur van de Stichting Leerstoel Management of Engineering Projects uit dr. ir. F. van den Boomen (DSM) - voorzitter, prof. dr. ir. A.I. Stankiewicz (TUD) en ir. J.J.W. Sanders (NAP).

AFSCHEID WIM SCHOEVERS

Wim Schoevers heeft na vijftien jaar afscheid genomen van NAP en DACE. Hij was al die jaren met verve actief als vormgever en schrijver. Alle enthousiasmerende, inhoudelijk correcte verslagen van contactbijeentkomsten, jaarverslagen en flyers kwamen van de hand van Wim Schoevers. Soepel, enthousiast en to the point bewoog Wim Schoevers zich door de gezelschappen van NAP en DACE heen om

op deze manier het juiste beeld op papier te krijgen. In mei 2017 nam hij in aanwezigheid van de directeuren en assistentes waar hij mee samenwerkte afscheid. In goede harmonie heeft hij het stokje overgedragen aan zijn opvolger: Rien Scholing (Tebodin). Wim Schoevers gaat van zijn pensioen genieten. We bedanken Wim Schoevers voor de prettige werkwijze en de mooie resultaten die onze samenwerking hebben opgeleverd.

Julius Freutel, Jaap de Kleijn, Lydia de Bock, Wim Schoevers, Esther Faber, Hester Schimmel, Jan-Willem Sanders, Willem Diekhuis.

PUBLICATIES

Boek 'Management of Engineering Projects - People are Key'

Van het boek 'Management of Engineering Projects - People are Key' verscheen de derde druk. Dit onmisbare naslagwerk met een vernieuwende kijk op projectmanagement is te bestellen op www.napnetwerk.nl

WEBSITE

NAP heeft haar vernieuwde website www.napnetwerk.nl up-to-date gehouden en uitgebreid met regelmatige nieuwsberichten vanuit de SIG's en de keten.

NAPNIEUWS

In 2017 verscheen het digitale NAPNieuws zes keer.

DIRECTIE EN BUREAU

De directie werd gevoerd door ir. J.J.W. Sanders. MOS te Nijkerk leverde de secretariële en financieel-administratieve diensten, web-hosting en communicatie ondersteuning. Het MOS-team bestond uit de secretaresses Esther Faber en Simone Mascini en de boekhouder Keith Wilson. Het MOS communicatieteam Edith Koetsier en Job Zijlstra hebben geholpen met het beheer van de website, social media en realiseren van diverse promotiematerialen.

DACE

NAP is gelieerd aan de Stichting DACE. Statutair nemen de bedrijven deel aan beide stichtingen.

NAP contactbijeenkomst Houten

DEELNEMERS

In 2017 meldden zes bedrijven zich aan als deelnemer van de Stichting NAP. Daarnaast trokken zich elf bedrijven als deelnemer terug.

Deelnemende bedrijven op 31 december 2017:

ABB
ACE ingenieurs- & adviesbureau
Actemium
ADF TIB
Akos
AkzoNobel
Antea Nederland
Arcadis Nederland
Ardee
AVEBE
AWL
Ballast Nedam Industriebouw
BAM Civiel Zuidwest
Besix Nederland
Betagraphics
Bluewater Energy Services
Boskalis Nederland
Brand Energie & Infrastructure
Bronswerk Heat Transfer
CB&I Nederland B.V.
CoNet Group
Cost Engineering Consultancy
COVRA
Croonwolter&dros
Dinel Group
Dow Benelux
Driessen Appendages
Duiker Combustion Engineers
Dukers & De Cock
DWG Automation
ECN
Energie Consult Holland

Engie
ENGIE Services Nederland
FIB Industries
Fluor
FrieslandCampina Nederland
Geurts Technisch Adviseurs
Gunvor Petroleum Rotterdam
Harsveld Apparatenbouw
HaskoningDHV Nederland
Heineken Supply Chain
Hexagon PPM Benelux
Hofstetter
Hogeschool Arnhem en Nijmegen
Hogeschool Utrecht
Hogeschool Windesheim
Huntsman Holland
IAC Group
Ingenieursbureau Amsterdam
ISPT Institute for Sustainable Process Technology
Iv-Groep
Jacobs Nederland
JB Systems
Kapp Nederland
KH-Engineering
Kienbaum Management Consultants
Kiwa Certificatie & Keuringen
Klip Engineering Pijpleidingen
Koninklijke Auping
Koninklijke DSM
Kontek
Kooiman Apparatenbouw
Liandon
Mecon Engineering
Mourik Services
Movares
N.V. Nuon Energy Sourcing
NAM
ORTEC
Primaplan PCS
Procap

ProRail
Quercus Technical Services
Reden
Rijkswaterstaat GPO
Riskineering
SBM Schiedam
Shell Global Solutions International
Siemens Industry Software
Sitech Services
Speciaal Roestvrijstaal Industrie
SPIE Controlec Engineering
Stork
Sweco Belgium
Tata Steel IJmuiden
Tauw
TCPM Ingenieurs en adviseurs
Team Terminal
Tebodin Netherlands
Technip Benelux
TechnipFMC
T-GRADIN
TMS Moerdijk
TNO Industrie en Techniek
Treenon
Troostwijk Taxaties
TU Delft, Faculteit 3mE
Turner & Townsend Europe
Universiteit Twente
Van Hattum en Blankevoort
Van Tongeren Kennemer
Vicoma Engineering
Vijverberg Management Consultants
Vincotte Nederland
VIRO Arnhem
Visser & Smit Hanab Installatie
VMI Holland
VOMI
Vopak Management Netherlands
Yara Belgium
Ydo organisatie-adviseurs

COLOFON

Jaarverslag 2017
Bureau NAP
Postbus 1058
3860 BB Nijkerk

Tel. 033-2473460
E-mail info@napnetwerk.nl
Website www.napnetwerk.nl

